

HİKMET YURDU

Düşünce – Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi

ISSN: 1308-6944

www.hikmetyurdu.com

Hikmet Yurdu, Yıl: 6, C: 6, Sayı: 11, Ocak – Haziran 2013/1, ss. 7-11

Editörden...

Hikmet-Yurdu ailesi olarak dergimizin yeni sayısı ile sizlere ulaşmanın sevincini yaşıyoruz. Yayın hayatına başladığı günden bu yana bilim evrenine doğru ve faydalı bilgiler sunmanın heyecanını hiç yitirmeden yayınlarımızı sürdürdüğümüz için hepimiz kıvançlıyız. Bilinebileceği gibi bilim ve bilim insanları arasındaki ilişkilerin sağlanmasında dergiler önemli işlevler üstlenirler. Bu bilinç çerçevesinde, bilim ahlakı ve ilkelerine bağlı kalarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Dün olduğu gibi bugün de, milletimizin binlerce yıl içerisinde oluşturduğu değerlerin, insanlığın sorunlarına çözüm getireceği inancı ile sert esen ideolojilerin rüzgârına kapılmadan, tüm düşünce, kimlik ve inançlara saygı çerçevesinde, ilkelerimiz ve değerlerimiz doğrultusunda yolumuza devam etmede kararlıyız. Kadim bilgilerimiz bize geçmişimizi hatırlatmakta, geleceğimize ışık tutmaktadır ve varlık nedenlerimizdendir. Milletimizin gerçek değerlerini temsil ettiğini düşündüğümüz yazıya dökülen bilimsel çalışmaların, küreselleşen bir zaman diliminde, insanlığın kronikleşmiş sorunlarına çözüm getireceğine inanıyoruz.

Geçmiş sayılarımızda olduğu gibi, bu sayımızda da çeşitli bilimsel problemlere çözümler sunan felsefi, dini ve bilimsel makaleleri siz değerli okuyucularımızın takdirlerine sunmuş bulunuyoruz. Dergimizde yer alan her bir makale, gerçeği kaynaklarından araştırarak bilim evrenine yeni bilgiler sunmayı amaçlamıştır.

Dergimizin bu sayısı da oldukça kapsamlı çıkmıştır. Bu sayımızda on dokuz adet telif ve üç adet sadeleştirme olmak üzere toplam yirmi iki adet çalışma yer almaktadır.

“Sebeup ve Sonuçlarıyla Hadis Yolculukları (er-Rihle fi Talebi'l-Hadis)” adlı makalesinde Doç. Dr. Habil Nazlıgül, rihle olarak bilinen hadis talebiyle yapılan yolculukları konu edinmektedir. Yazar bu makalesinde, İslâm kültürünün Müslüman bölgelere yayılmasında hadis yolculuklarının önemine işaret etmekte ve bu faaliyetleri yeniden okumanın gerekliliğine dikkat çekmektedir.

Bu sayımızda yer alan hadis merkezli çalışmalardan bir diğeri de, Doç. Dr. Veli Atmaca'nın *“Tıbb-ı Nebevî Edebiyatının Doğuşu Ve Gelişmesi (Bibliyografya Denemesi)”* adlı

çalışmasıdır. Yazar bu makalesinde, Peygamberimizin sağlıkla ilgili uyarıları niteliğindeki haberleri konu edinen çalışmalardan oluşan literatürü ortaya koymaktadır.

Doç. Dr. Şaban Öz *“Engelli” Din Eğitiminden “Özürsüz” Din Eğitimi Modelliğine: “Ötekileştirilen” Özürlülerin Din Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*” başlıklı yazısında, sayıları milyonları geçen engelli insanlarımızın caddede, sokakta, alışverişte, camide, Kur’ân kurslarında görememenin sıkıntılarına dikkat çekmekte ve ülkemiz özelinde özürlü bireylerin din eğitim ve pratiği konusunda karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara şahsî çözüm önerilerini sunmaktadır.

Doç. Dr. Mustafa Doğan Karacoşkun *“Mutluluktan Öte Bir Sırta Ermek -Yunus’un Şiirleri Bağlamında İşlevsel Boyutuyla Sevgi ve Mutluluk Çözümlemeleri-”* başlıklı yazısında, hemen her insanın bildiği sanılan, ancak hakiki anlamı ve derinliği pek çok kimse tarafından anlaşılıp yeterince ilgi gösterilmeyen sevgi ve mutluluk kavramlarını ele almıştır. Nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniği ile Yunus Emre’nin şiirlerinin çözümlemesi yapılan bu çalışmada, sevgi ve sevgiye derinlik ve gerçek anlamını kazandıran işlevsel boyutu, psikoloji ve din psikolojisi alanlarında yeni bir yaklaşımla ele alınmıştır. Çalışmada, sevgi ve mutluluğun Yunus’un şiirleri bağlamında psikolojik bir analizine yer verilmiştir.

“Kur’an’ı Anlamada Semantik Yöntem” başlıklı yazısında Doç. Dr. Abdurrahman Kasapoğlu, Kur’an’ı anlamakta semantiğin önemine dikkat çekmekte ve bu araştırmasında Kur’an semantiğine dair teorik konu ve problemleri ele almaktadır.

“Klasik Modernist İslamcılardan Cemaleddin Afgânî’nin Batı Emperyalizmi Karşısındaki Görüşleri” adlı makalesinde Yrd. Doç. Dr. Ali Duman, pek çok tartışmalara konu olan Cemaleddin Afganî’nin, yaşadığı dönemde mücadele ettiği Hıristiyan Batı dünyasının emperyalizmine karşı ortaya koyduğu görüşlerini incelemektedir.

“Ebü’l-Hüseyn el-Basrî’nin El-Mu’temed Fî Usûli’l-Fıkh Adlı Eserindeki Hüsün-Kubuh Tasnifi Bakımından Fıkıh Ve Fıkıh Usulü İlmini Tanımlaması” yazısında Yrd. Doç. Dr. Ayhan Hira, hüsün-kubuh meselesinde Mu’tezile âlimi Ebü’l-Hüseyn el-Basrî’nin fıkıh ve fıkıh usulü ilmini nasıl tanımladığını incelemekte; el-Basrî’nin işlevsel bir fıkıh ve fıkıh usulü anlayışına sahip olduğunu ortaya koymaya çalışmaktadır.

“Babailer İsyanı Ve Karaman Beyliği’nin Kurulmasına Etkisi” başlıklı makalesinde Yrd. Doç. Dr. Bilal Gök, Anadolu Selçuklu Devleti tarihinde önemli bir yer tutan Ba-

baîler isyanı (1240) ve Karamanoğulları beyliğinin kuruluşuna yaptığı etkiyi konu edinmiştir.

Yrd. Doç.Dr. Murat Gökalg, *“İslâm Öncesi Arabistan’da Putperestlik İnancı Ve Buna Bağlı Bazı Merasimler”* adlı makalesinde putperestlik inancının bilhassa hac, umre, tavaf ve kurban merasimlerine nasıl yansıdığını tespit etmeye çalışarak, konunun sosyopsikolojik yönlerine temas etmeden, farklı kaynaklardan hareketle var olan durumun resmini çekmeyi denemiştir.

Yrd. Doç.Dr. Murat Gökalg, *“İlk Dönem Hadis ve İslam Tarihi Kaynaklarına Göre Veda Hutbesi Rivayetlerinin Tetkiki”* (Ankara 2001) isimli Yüksek Lisans çalışmasının ilgili bölümünün gözden geçirilmiş hali olan *“Bir Hatip Olarak Hz. Peygamber”* başlıklı yazısında, Peygamberimizin bir hatip olarak öğretmen olma niteliğini ve söylevindeki öğretim ilke ve yaklaşımlarını ortaya koymaya çalışmaktadır.

“Birden Fazla İsmi Olan Sûreler” adlı yazısında Yrd. Doç. Dr. Hikmet Koçyiğit, altmıştan fazla surenin birden fazla ismi olduğunu tespit etmekte ve Mushaf sıralamasına göre bu sureleri ve diğer isimlerini konu edinmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Yüksel Macit, *“Müçtehidî Tespit Etmenin İzafiliği Ve Nazariliği Üzerine”* başlıklı makalesinde, üzerinde birçok ihtilaflar gerçekleşen müçtehitte bulunması gereken şartlardan hareketle, müçtehidin kim olduğunun tespit edilebilmesinin zorluğunu göstermeye çalışmaktadır.

“Er-Ruhsatu’l-‘Amîmetu Fî Ahkâmi’l-Ganîmeti” Adlı Risalenin Çeviri Ve Değerlendirmesi” başlıklı çeviri makalesinde Yrd. Doç. Dr. Osman Güman, Şâfiî fukahâsından Firkâh adıyla tanınan Tâcuddîn el-Fezârî’nin, bir içtihat denemesi olarak gördüğü risalesini dilimize aktararak, risalede yer alan görüşlerle ilgili çeşitli değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. İbrahim Görücü ve Öğr. Gör. Cumali Aydoğan, *“Köylere Hizmet Götürme Birlikleri; Personel Yapısı, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri”* başlıklı yazılarında kırsal kalkınma ve altyapı sorunlarının çözümünde önemli görevler üstlenen Köylere Hizmet Götürme Birlikleri’nin nitelikli ve yeterli personel sorununu ele almakta ve bu sorunun nedenleri ve çözüm önerilerini ortaya koymaya çalışmaktadırlar.

“Anglikan Kilisesi’nin Meşihat Kurumuna Soruları Ve Bunlara Verilen Cevaplar” adlı makalesinde Dr. Zekeriya Akman, İngiltere’nin resmi kilisesi kabul edilen Anglikan kilisesinin 1919 yılında Osmanlı Meşihat makamına yönelttiği sorulara, İzmirli İsmail Hak-

kı, Abdülaziz Çaviş ve Milaslı Doktor İsmail Hakkı tarafından cevap olarak hazırlanan yazıları incelemektedir.

Ankara Üniversitesi Hadis doktora öğrencisi Sinan Erdim, *“Hemmâm B. Münebbih’in Sahîfesi’nin İsimlendirilme Süreci”* başlıklı yazısında, hadis edebiyatının en eski ve sikaları arasında kabul edilen sahifelerden biri olan Hemmam b. Münebbih tarafından rivayet edilmiş sahifeyi konu edinmekte ve yazısında bu sahifenin isimlendirilme sürecini işlemektedir.

Dr. İsmail Katğı, *“Osmanlı Devleti’nde Öldürülen Şeyhülislamlar”* konulu yüksek lisans tezinin Giriş ve Birinci bölümü esas alınarak hazırladığı *“Osmanlı Devleti’nde Katledilmiş (Maktûl) İlk Şeyhülislâm Ahîzâde Hüseyin Efendi: Hayatı, Kariyeri, Faaliyetleri Ve Katledilmesi”* başlıklı yazısında, Osmanlı Devletinde uygulamada olan *“siyaseten katl”* geleneği sonucu öldürülmüş olan şeyhülislamlardan Ahizade Hüseyin Efendi’nin hayatı, şahsiyeti, kariyeri, siyasi faaliyetleri ve katledilmesi olayını incelemektedir.

Gazi Üniversitesi, Tarih Bölümü Yüksek Lisans öğrencisi Muhammet Kemaloğlu *“Karahanlıların Menşe Ve Kuruluş Faraziyeleri”* başlıklı yazısında, ilk Müslüman Türk devletleri arasında gösterilen Karahanlıları ele almıştır.

“Ekber’in Veziri Birbâl’in Öğretici Hikâyeleri” adlı makalesinde Tahran Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü Doktora öğrencisi Berna Karagözoğlu, Türk kökenli imparator ve onun veziri ve aynı zamanda yakın arkadaşı olan Birbâl arasında geçen eğlenceli olayları ve diyalogları içeren çeşitli hikâyeleri ve bu hikâyelerin Hint eğitim sistemindeki yerini göstermeye çalışmıştır.

“İzmirli İsmail Hakkı’nın Sebîlür-Reşad Mecmuasında Ribe’l-Fazl Ve Ribe’n-Nesie Üzerine Yazdığı İki Makale” başlıklı çeviri yazıda Yrd. Doç. Dr. Ali Duman, İslâm Hukukunda problem olmaya devam eden bir alan olan riba meselesini gündeme getirmektedir. İzmirli bu yazısında riba’nın iki türünü ve bunlar üzerindeki tartışmaları ele almakta, görüşlerine itiraz eden bir şahsa cevap vermeye çalışmıştır.

Celal Nuri İleri’nin 1913 yılında İçtihat Dergisinde yayınladığı *“Mecelle Mes’alesi”* başlıklı yazısı Yrd. Doç. Dr. Yüksel Macit tarafından sadeleştirilerek günümüz Türkçesine aktardığı yazıda, İslam tarihinin ilk kanun mecmuası kabul edilen Mecelle çeşitli olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alınmıştır.

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi Yusuf Ufakca, Ziya Gökalp'in "İctimai Usul-ı Fıkh" makalesini "*Sosyal Fıkıh Usulü*" başlığıyla dilimize aktararak bu sayımıza katkı yapmıştır.

Bu sayının çıkmasında emeği geçen tüm bilim insanlarına Hikmet Yurdu ailesi olarak teşekkürler. Bu sayının da bilim evrenine faydalı olması ve sonraki sayılarda buluşmak temennisiyle...

Doç. Dr. A. Faruk Sinanoğlu